

N:o 69.

Ank. till Riksd. Kansli den 22 April 1881, kl. 7 e. m.

Memorial, med förslag till de återstående stadganden, hvilka böra införas i det nya reglementet för Riksgäldskontoret.

(R. A.)

Stats-Utskottet får härmed öfverlemna förslag till de stadganden i det nya reglementet för Riksgäldskontoret, som afse de under innevarande riksdag på Riksgäldskontoret anvisade utgifter; Riksgäldskontorets upplåning; samt det Fullmäktige lemnade uppdrag i afseende å tillbyggnad af riksdagshuset.

Stadgandena i §§ 11, 12, 13, 14 och 15 grunda sig på Riksdagens, med bifall till Utskottets hemställan i dess Utlåtande N:o 66, fattade beslut; likaså den del af § 38, som afser beredande af tillgång till bestridande af de i §§ 11—15 omförmälda utgifter. Den återstående delen af § 38 är af enahanda innehåll som motsvarande stadgande i 1880 års reglemente.

Bestämmelsen i § 16 grundar sig på Riksdagens bifall till Utskottets hemställan i dess Utlåtande N:o 61; stadgandet i § 70 åter på Riksdagens beslut i det uti Utskottets Utlåtande N:o 59 och Memorial N:o 63 omförmälda ärende.

Bih. till Riksd. Prot. 1881. 4 Saml. 1 Afd. 45 Häft.

Utskottet hemställer,

att det nu öfverlemnade förslag till stadganden må af
Riksdagen godkännas.

Stockholm den 22 April 1881.

På Stats-Utskottets vägnar:

E. Key.

2:o. **Under innevarande riksdag på Riksgäldskontoret anvisade utgifter.**

§ 11.

För fullbordande af arbetena å ej mindre den till tvärbanan mellan Torpshammar och riksgränsen gående norra stambanan genom Norrland än ock nämnda tvärbana mellan Torpshammar och riksgränsen har innevarande års Riksdag för år 1882 anvisat 500,000 kronor, som det alltså åligger Riksgäldskontoret att enligt Kongl. Maj:ts disposition utbetala.

§ 12.

Som innevarande års Riksdag beslutat, att en stambana af samma spårvidd och trafikförmåga som de öfriga stambanorna genom Norrland skall anläggas med utgångspunkt från Bräcke station eller lämplig punkt i dess närhet och, med genomlöpande af de orter och ställen, Kongl. Maj:t med anledning af anställda ytterligare undersökningar kan finna godt närmare bestämma, framföras till Helgumsjön och vidare till Sollefteå eller annan tjenlig punkt i närheten deraf vid Ångermanelfven, samt för påbörjandet af berörda stambana för år 1882 anvisat ett särskildt anslag af 2,000,000 kronor, så åligger det Riksgäldskontoret att tillhandahålla och enligt Kongl. Maj:ts disposition utbetala nämnda belopp.

§ 13.

Till utförande af nya byggnader och anläggningar vid statens redan trafikerade jernvägar har innevarande års Riksdag beviljat ett särskildt anslag för år 1882 af 350,000 kronor, som det åligger Riksgäldskontoret att enligt Kongl. Maj:ts disposition utbetala.

§ 14.

Till bestridande af kostnaderna för uppförande å statens jernvägstrafiks tomter i kvarteret Svanen i Stockholm af en byggnad innehållande expeditiions- och tjenstelokaler samt åtskilliga boställslägenheter för innehafvare af befattningar vid statens jernvägstrafik, har innevarande års Riksdag ställt till Kongl. Maj:ts förfogande ett särskildt anslagsbelopp af 400,000 kronor samt deraf anvisat 200,000 kronor att utgå under år 1882; och åligger det Riksgäldskontoret att tillhandahålla och enligt Kongl. Maj:ts disposition utbetala sistnämnda 200,000 kronor.

§ 15.

Till låneunderstöd för enskilda jernvägar har innevarande års Riksdag beviljat och ställt till Kongl. Maj:ts disposition ett extra anslag af 5,000,000 kronor, att utgå under fem år från och med år 1882 med 1,000,000 kronor årligen, dock så att belopp, som ej blifvit till utgående under ett af dessa år anvisadt, må för ett efterföljande år af samma femårsperiod disponeras, egande Kongl. Maj:t att å detta anslag, till understödjande af nya, ännu ej påbörjade enskilda jernvägsanläggningar, anvisa af Kongl. Maj:t beviljade understödsbelopp, att utgå i enlighet med följande vilkor och bestämmelser:

1:o) att kostnadsförslag och arbetsplan fastställas af Kongl. Maj:t, som ock närmare bestämmer de ställen, hvilka jernväg skall beröra, varande det sökande bolaget skyldigt att godtgöra de särskilda kostnader för möjligen erforderliga besigtningar, extra biträdens användande med mera dylikt, hvilka kunna af kostnadsförslaget och arbetsplanens granskning föräledas;

2:o) att låneunderstödet må utgöra högst hälften af anläggningskostnaden efter det fastställda kostnadsförslaget samt lyftas i mån af arbetets fortgång på sätt och å tider, som Kongl. Maj:t bestämmer, dock med iakttagande deraf att bolagsmännens inbetalningar å af dem tecknade belopp skola ske i förhållande till de andelar af lånesumman, som lyftas, och före lyftningen af dessa låneandelar; skolan härjemte en tiondedel af den beviljade låneförsträckningen inestå till dess besigtning af jernvägsanläggningen blifvit i öfverensstämmelse med § 2 mom. 2 af Kongl. kungörelsen den 11 December 1874, angående ordningen för afsyning och besigtning af enskilda jernvägar och deras upplåtande för allmän trafik, förrättad och Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen meddelat tillstånd till banans öppnande för allmän trafik;

3:o) att det lånesökande bolaget, för att kunna erhålla statsunderstöd, skall vara skyldigt hos Kongl. Maj:t styrka, att det förfogar öfver ett kapital, som jemte statslånet är fullt tillräckligt till jernvägsanläggningens utförande på sätt arbets-

plan och kostnadsförslag innehålla och hvaraf minst så stor del, som motsvarar hälften af den beräknade anläggningskostnaden, bör utgöras af tecknad eller inbetaldt aktiebelopp eller eljest utan återbetalningsskyldighet lemnadt tillskott till jernvägsanläggningens utförande;

4:o) att i afseende å ifrågavarande försträckningar skall iakttagas:

a) att annuiteten beräknas till fem procent å ursprungliga försträckningsbeloppet, af hvilken annuitet först godtgöres ränta efter fyra och en half för hundra å oguldet kapitalbelopp, och återstoden utgör afbetalning derå;

b) att räntefrihet ej må beviljas, men anstånd med räntans erläggande medgifvas för högst tre år, dock icke utöfver ett år från den dag, då, enligt Kongl. Maj:ts bestämmande, jernväg senast skall vara färdig och för trafik öppnad; skolande beloppet af den ränta, med hvars erläggande anstånd sålunda medgifves, till staten inbetalas, sedan genom de stadgade annuitetsliqviderna all öfrig ränta, med hvilken anstånd icke beviljats, blifvit gulden och kapitalet godtgjort, så att efter nämnda tids förlopp med annuitetens erläggande fortfares så länge, till dess äfven beloppet af den ränta, med hvars erläggande anstånd medgifvits, blifvit till staten inbetaldt; och

c) att kapitalafbetalning skall vidtaga tre år efter den dag, då, enligt Kongl. Maj:ts bestämmande, jernväg senast skall vara färdig och för trafik öppnad;

5:o) att jernvägsanläggningen med alla dertill hörande byggnader och materiel, äfvensom all bolagets öfriga egendom, skall utgöra säkerhet för den af staten lemnade försträckning, och staten till säkerhet för sin fordrans utbekommande erhålla inteckning med förmånsrätt framför hvarje annan fordran i den jernväg, för hvars anläggning den ifrågavarande försträckningen beviljats; börande ej mindre, såsom vilkor för statslåns erhållande och tillgodonjutande, i bolagsordningen intagas stadgande om bolagets skyldighet att till säkerhet för statens fordran inteckna bolagets jernväg med förmånsrätt för samma fordran framför hvarje annan fordran hos bolaget, än ock en tredjedel af det beviljade statslånet inestå till dess inteckning med ofvan stadgad förmånsrätt i bolagets jernväg meddelats för förut lyftade andelar af lånet; hvarjemte ofvanberörda sista tredjedel ej må utbekommas förr än inteckning för dess belopp med förmånsrätt framför hvarje annan fordran än statens blifvit i bolagets jernväg behörigen meddelad;

6:o) att Kongl. Maj:t skall insätta en ledamot i direktionen för hvarje jernvägsbolag, som innehar lån af staten, och utse en revisor att deltaga uti granskningen af bolagets förvaltning och räkenskaper, samt att arfvode till sålunda utsedd direktör och revisor skall bekostas af bolaget;

7:o) att hvarje jernvägsbolag, som erhållit statsunderstöd, skall vara skyldigt underkasta sig så väl de bestämmelser i fråga om samtrafik, hvilka Kongl. Maj:t kan finna godt för bolaget bestämma, som ock i öfrigt alla de vilkor och kontroller, som af Kongl. Maj:t pröfvas lämpliga och nödiga; samt

8:o) att hvarje sådant bolag som nyss är nämndt, må, då Kongl. Maj:t så pröfvar lämpligt, dels utan kostnad eller årlig ersättning undfå upplåtelse af den för jernvägsanläggningen erforderliga, Kronan tillhöriga mark, som står under dess omedelbara disposition, hvaremot, när frågan är om boställsjord eller annan åt enskild person med åborätt eller annorledes upplåten kronojord, ersättning derför af bolaget bör lemnas i enlighet med gällande expropriationslag, dels ock kostnadsfritt begagna sådana å Kronans egor belägna kalk- och stenbrott jemte grustäppter, som kunna vara disponibla; och åligger det Riksgäldskontoret att behörigen tillhandahålla och utbetala de belopp, Kongl. Maj:t må komma att å detta anslag anvisa.

§ 16.

Innevarande års Riksdag har beslutat, att af Riksgäldskontoret utfärdade obligationer till nominelt belopp af tre millioner kronor må, för att bereda aktiebolaget Sägverksegarnes garantiförening tillfälle att fortsätta sin verksamhet under ytterligare tio år utöfver den hittills fastställda tiden, fortfarande afsättas att utgöra en garantifond för bolaget under vilkor, att bolaget ordnas i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de uti ett under December månad år 1880 till Kongl. Maj:t ingifvet förslag till förändradt reglemente och bolagsordning angifna grunder med följande jemkningar och tillägg, nemligen:

a) att antingen halfva det tecknade aktiekapitalet skall, då bolaget träder i verksamhet, vara kontant inbetaldt, eller ock aktieeigarne för de förbindelser, de afgifva för oguldet aktiebelopp, ställa säkerhet, som af bolagets styrelse godkännes; börande i sistnämnda fall säkerhetshandlingarne förvaras hos Öfverståthållare-embetet eller i annat allmänt förvar, i kassakista, försedd med särskilda lås, hvar till styrelsen och ett af Fullmäktige i Riksgäldskontoret utsedt ombud utom styrelsen hafva hvar sin nyckel;

b) att den genom afsättning af viss andel utaf bolagets vinst bildade fonden i intet fall får anlitas till gäldande af bolagets skulder, förr än hela det tecknade aktiekapitalet blifvit infordradt;

c) att lån ej får utlemnas till högre belopp än hälften af den lemnade pantens försäljningsvärde; samt

d) att Kongl. Maj:t må ega rätt att äfven före oktrojtidens utgång, när helst Han finner statens säkerhet för de såsom garantifond lemnade statsobligationerna sådant fordra, förordna om bolagets utredning.

I följd häraf åligger det Riksgäldskontoret att utfärda och behörigen enligt Kongl. Maj:ts disposition tillhandahålla omförmälda statsobligationer.

§ 38.

Riksdagen har år 1876 åt Fullmäktige uppdragit, att, för *konvertering*, när omständigheterna dertill föranleda och då sådant med fördel för staten kan ske, af äldre statslån, på sätt och till de belopp Fullmäktige finna lämpligt, dock ej utöfver hvad som till förenämnda konvertering åtgår, försälja eller träffa aftal om blifvande försäljning af vare sig återstående osålda obligationer af 1872 års statslån, eller återstående obligationer af 1875 års i tyska riksmark förskrifna statslån, eller nya, i annat myntslag och med högst fyra och en half procent ränta förskrifna obligationer eller partialförbindelser, dem Fullmäktige ega utfärda; och skola Fullmäktige i öfrigt vid upplåningen tillvägagå på sätt de finna lämpligast och bäst befrämja statens fördel; kommande någon försäljning af 1870 års fem procent-obligationer icke att ega rum förr än Riksdagen om sådan försäljning förordnar och har, i sammanhang härmed, Riksdagen föreskrifvit, att, för den händelse nya obligationer komma att af Riksgäldskontoret utfärdas, Fullmäktige skola underställa Kongl. Maj:ts nådiga fastställelse de beslut, som rörande berörda nya upplåning kunna komma att fattas, med underdånig anhållan att Kongl. Maj:t täcktes å det nya lånet meddela sin garanti.

Dessutom böra Fullmäktige — sedan Kongl. Maj:t bifallit Riksdagens i underdånig skrifvelse framställda begäran derom, att *utlottningslistorna* rörande så väl 1870 års som öfriga i *svenskt mynt* förskrifna *statsobligationer* må såsom bihang få medfölja svensk författningssamling — föranstalta, det nämnda listor hädanefter varda till vederbörande behörigen aflemnade, för att på nämnda sätt komma till allmänhetens kännedom; skolande Fullmäktige, om nya statsobligationer blifva i svenskt mynt förskrifna eller deras belopp varder i svenskt mynt evalveradt, tillse att enahanda kungörelse i afseende å dem utfärdas, äfvensom söka utverka, att dessa obligationer tillhörande kuponger må, på samma sätt som i afseende å kuponger till 1870 och 1872 års lån eger rum, i landtränterierna inlösas och i uppörden mottagas.

Sistlidne års Riksdag har bemyndigat Riksgäldskontoret att medelst försäljning af obligationer tillhörande vare sig 1872, 1875, 1878 eller 1880 års lån bereda erforderlig tillgång till *bestridande af de under sistlidne års riksdag beviljade anslag* till statens jernvägsbyggnader i Norrland och till fyllnad i förut beräknade medel för anskaffande af rörlig materiel å norra stambanan norr om Storvik.

Innevarande års Riksdag har bemyndigat Riksgäldskontoret att medelst försäljning af obligationer tillhörande vare sig 1872, 1875, 1878 eller 1880 års lån i mån af behof bereda erforderlig tillgång till *bestridande af de utaf innevarande års Riksdag för år 1882 beviljade anslag* till statens jernvägsbyggnader i Norr-

land, till utförande af nya byggnader och anläggningar vid statens redan trafikerade jernvägar, till bestridande af kostnaderna för uppförande å statens jernvägs- trafikens tomter i kvarteret Svanen i Stockholm af en byggnad innehållande expedition- och tienstelokaler samt åtskilliga boställslägenheter för innehafvare af befattningar vid statens jernvägstrafik, samt till låneunderstöd för enskilda jernvägar.

§ 70.

Innevarande års Riksdag har åt Fullmäktige i Riksgäldskontoret uppdragit att låta upprätta och till nästkommande Riksdag öfverlemna nya ritningar och förslag till tillbyggnad af det gamla Riksdagshuset, afseende dess begagnande för dess nuvarande ändamål under en tid af högst trettio år och, så vidt möjligt är, väsentligen mindre kostsamma att utföra samt upptagande mindre antal öfverflödiga eller alltför stora lokaler, än det förut för riksdagshusets tillbyggnad uppgjorda förslag, hvarjemte dessa ritningar och förslag böra vara så uppgjorda, att afsevärda rubbningar i Riksdagens arbeten inom riksdagshuset icke må behöfva inträffa.